ئیرەیی... بکوژی ئاوازەکانی بەهەشت ... سەباح ئیسماعیل

پاش ئەوەی دەنگۆی ئەوە بڵاوبووەوە، موزیکژەنی ناوداری نەمسایی مۆزارتی مەزن دەرمانخوارد کراوە و ئەوی ژارخواردی کردووە موزیکژەنی ئیتاڵی سالێری هاوەڵی بووە، ئەوە بۆ پووشکینی باوکی ئەدەبی ڕووسی (1799-1837) بووە هەوێنی نووسینی شانۆگەرییەك بە ناوی مۆزارت و سالێری.

دواتر، لەسەر بنەمای ئەو شانۆگەرییە میلۆش فۆرمان فیلمی ناوداری “ئەمادیۆس”ی بەرهەم هێنا. لە بەشی یەکەمی شانۆنامەکەی پووشکیندا سالێری بە ناڕەزاییەکی توندەوە دژ بە دادپەروەریی خودایی قسان دەکات، “چما بۆچی ئەمێك تا ڕادەی مردن ئاشقی موزیك بێت و لە منداڵییەوە ژیانی لەپێناو موزیکدا تەرخان کردبێت، کەچی ئەم بەهرەیە بۆ کەسێکی سادەی شێت دەڕوات”.

ئەودەمی مۆزارت گەیشتە ڤیەننا، جوزێفی دووەمی ئیمپراتۆر سالێریی وەکو موزیکژەنی کۆشك هەڵبژارد. سالێری وای لێهات زۆری ڕێز لێ دەگیرا، بەتایبەت لای ئەندامانی چینی ناوەند.

مۆزارتی بەهرەدار چەشنی فریشتە دابەزییە سەر زەوی، دەتگوت ئاوازەکانی لە بەهەشتەوە هێناون. هێندەی نەبرد سالێری لە ترسی توانای گەورە و لە ئاوەزبەدەری مۆزارت تاڕاوی دەردەئیرەیی و بەدگومانی ناخی دەکرۆژی و هەلا هەلای دەکات. دەکەوێتە دژایەتی کردنی مۆزارت، تاڕادەی ژارخواردکردنی.

هەڵبەت مێژووی نووسەر و ڕووناکبیران گەلێك شێوازی ململانێی نێوان گەورەکانی بۆ تۆمار کردووین، چونکە گومڕەشی (غیرە) جووڵاندوونی. بە شێوەیەك هیچ بارانێك نەیتوانیوە شوێنپێکانی لە ناو دڵ و ئاوەزی مرۆڤەکاندا بسڕێتەوە.

ئینگلیز دەڵێت: هیچ بەدگومانییەك لە بەدگومانیی ئافرەت توندتر نییە، مەگەر بەدگومانیی نووسەران لە یەکدی. مێژوو ناوی زۆری لەم بارەیەوە بۆ تۆمار کردووین، وەك ئیرەیی و ناکۆکیی نێوان مەعەڕی و شەریف ڕەزی، موتەنەبی و ئەبو فیراس ئەلحەمدانی، جەریر و فەرەزدەق، لە مێژووی نوێشدا نێوان ئەحمەد شەوقی و حافز ئیبراهیم، زەهاوی و ڕەسافی، جەواهیری و بەیاتی.

مەی زیادەی ژنەنووسەری لبنانی، کە بە هۆی زیرەکییەکەیەوە نۆ زمانی دەزانی، بووبووە بزوێنەری ئیرەیی لای گەلێك نووسەری ناوداری سەردەمەکەی، وەك: خەلیل مەتران، تەها حوسێن، حافز ئیبراهیم،

عەباس مەحمود عەقاد، ئەحمەد شەوقی، مازنی، ڕەیحانی و هی تریش.
تاهیر وەتاری سەرکردەی بۆ ڕکابەری ڕۆمانی جەزائیریی نووسراو بە زمانی عەرەبی، ئیرەیی و بەدگومانیی بەرابەر ڕەشید بوچەدرەی ڕۆمانووس کەم نەبوو. ڕەشید بوچەدرەش هەمبەر کەمال داودی ڕۆمانووس هەمان هەست ختووکەی دەدا.
ئەم ئیرەییبردنەش مەرج نییە هەر ئیرەییبردن بە مادە و دارایی بێت، دەشێت بە پێگە و پایەی مەعنەوی، بە توانا و لێهاتوویی، بە جوانی و شۆخی، بە توانای داهێنان لای کەسێك بێت کەسی ئیرەییبەر شکی نابات.
نووسەری پیرۆیی ماریۆ بارگاس یۆسا کاتێك گوتی، بەدگومانی ئاوەز دەشێوێنێت و ڕێگەی بیرکردنەوەی ژیرانە نادات، باش دەیزانی ئیرەیی نووسەران کاریگەرتر و بە ئازارترە لە ئیرەیی کەسانی سادە. ئیرەیی توانای ئەوەی هەیە هەموو شتەکان تێکوپێك بدات، گڕیان تێ بەردات و بوونیان بسڕێتەوە. دوورنییە بگاتە ڕادەی خۆکوشتن. وەکو ئەوەی لە نێوان دوو ڕۆمانووسی هەرە مەزنی ژاپۆن، یەکێک میشیما و کاواباتادا ڕووی دا. ئەو دوو نووسەرە بۆ پتر لە نیو سەدە نامەیان گۆڕییەوە، نامەکان پڕ بوون لە ڕێز و خۆشەویستی، تاکو کاواباتا خەڵاتی نۆبڵی وەرگرت، ئیدی کێچ کەوتە کەوڵی میشیماوە، بەرگەی ئەو سەرکەوتنە گەورەیەی هاوڕێکەی نەگرت. دەمودەست پەیوەندییەکەیان ڕووی لە خراپی کرد. میشیما بەهۆی ئیرەیییەوە نەیتوانی پیرۆزبایی لە مامۆستاکەی بکات. ئەوەبوو خۆی کوشت. هەر دوای دوو ساڵ لە خۆکوشتنی میشیما، کاواباتاش خۆی کوشت. چون کاردانەوەی هاوەڵەکەی بێت.
نموونەیەکی بەرچاوی تەواو پێچەوانەی ئەم هەڵوێستە، کاتێك ساڵی 1960 ئەلبێر کامۆ خەڵاتی نۆبڵی پێ دەبەخشرێت، دەچێت بۆ لای هاوسەری ڕۆمانووسی گەورە نیکۆس کازانتزاکی (1883ـــ1957) لە یۆنان، پێیدەڵێت: ئەم خەڵاتە شایانی کازانتزاکی بوو نەك من.
بە هەمان شێوە محەمەد عەبدولوەهابی سترانبێژ ڕقی لە ڕیاز سونباتی بوو، قەسەبچییش لە بەلیغ حەمدی. هەڵبەت بە دەگمەن ئیرەیی و بەدگومانی و ناکۆکیی لە نێوان زانایەك و نووسەرێك، نووسەرێك و موزیکژەنێك، خۆشنووس و نیگارکێشێك، دارتاش و ئاسنگەرێك، بازرگانێکی ئاوریشم و بازرگانێکی کاغەزدا دەبینیت، چونکە بواری کارکردنیان جیاوازە و بەرژەوەندییان دژ بە یەکتر ناوەستێتەوە.
گۆتە جوانی بۆ چووە دەڵێت: داهێنان هەتاکو لێتەوە دوور نەبێت، ناتوانی ددانی پێدا بنێیت. هەموو ئەو داهێنەرانەی ئیرەییان بە یەکدی بردووە، یاخود گومانڕەشییان بەرابەر یەکتر لا دروست بووە نزیك بوون لە یەکترەوە. بێگومان ئەمەش ئەوپەڕی هەژاریی ڕۆحی و

هزریی کەسی ئیرەییبەرە، لە ئەنجامدا دەبێتە مایەی بەدبەختییەکی زۆر بۆی و هەرچییەك دەكات ئەو هەستە دژوارە ناهێڵێت بەختەوەر بێت. ئەمە جگە لەوەی زۆر کات ئیرەییبەران کەسانی بێبەهرە و تەمبەڵ و بوودەڵەن، بەو ئیرەیییە کوشندەیەیان، کە چەشنی مۆرانە ڕۆحیان دەکرۆژێت، دەیانەوێت دژایەتیی هەموو ئەوانە بکەن لە خۆیان بەهرەمەندتر و بەتواناتر و داهێنەرترن.

بێگومان لە کۆی ئەم ناکۆکییانەدا ئەوەی بمێنێتەوە و نەمری بەدەستبهێنێت بەرهەمی باڵا و ڕەسەن و پڕ لە داهێنانە.

هەموو ئەو ئیرەیی و بەدگومانی و ناکۆکییە کوشندانەی باسمان کردن، وەك ئەوەی ڕووداوەکانی مێژوو وەکو خۆیان دووبارە ببنەوە، تەواو لە ڕۆمانی ناوازەی (زریاب)ی مەقبول ئەلعەلەویدا خەست بوونەتەوە و بەدی دەکرێن.

ئیسحاق موسڵیی موزیکژەنی پیر دژی زریابی تازەلاوی بەهرەمەند، زریابی کۆیلە و قوتابیی خۆی دەوەستێتەوە. لەوە دەترسێت زریاب شوێن و پایەی وەك موزیکژەنێك لە کۆشکدا لەق بکات و ئەم بکەوێتە پاش قوتابییەکەیەوە.

“- بۆچی فێڵت لێکردم؟

بەر لەوەی باگۆی بدەمەوە پێشم کەوت:

- دەتەوێت شوێن و پایەم لە کۆشکی خەلیفەدا نەمێنێت؟ چما دەخوازیت شانەکانم بکەیتە پەیژە و بەسەریدا سەرکەویت، تاکو بە مەرامی خۆت بگەیت؟
- نا…

  وشەی “نا”م بە ڕاستگۆیی و دڵسۆزییەوە گوت.

  لاستیکی و درێژ بوو، زۆرێك لە ناڕەزایی تێکەڵ بە ترسی تێدابوو، لێ ئەو گوێی پێ نەدا، بەڵکو بەردەوام بوو لە ناردنی گڕەکانی بە ئاراستەی من…
- بە خودای ئەگەر کوڕم بوویتایا و لە پشتی من بوویتایا بەوە ڕازی نەدەبووم… ئەگەر هەستی منەتباریی ئەو ساڵانەی بینیتم بە بەرچاومەوە هێواش هێواش گەورە بوویت نەبوایا، ئەوا خوێنم دەڕشتی و گڕشاوگڕش سەرم دەبڕیت و چاوم نەدەترووکاند…”

  هەر هێندەی ئیرەیی دەکەوێتە گەڕ، ئیدی شاردنەوەی زەحمەت دەبێت و وردە وردە دەبێتە مایەی داڕمانی ئاکاریی لای کەسی ئیرەییبەر، ئەمە ئەگەر جاری وا هەیە نەبێتە هۆی ئەنجامدانی تاوانیش. “لە دوێنێوە من گەورەی تۆ نیم. ڕاست و ڕوون دەبم لەگەڵتدا. ئەی نازانیت ئیرەیی دەردێکە لە کۆنترین دەردەکان

و لە هەموویان پتر کار لە ناخ دەکات و قووڵترین زام لەسەر دڵ جێدەهێڵێت؟”.

ئەم ڕق و کینە و نەیاری و شەڕەی دژ بە زریابی تازەکار دەبنە هۆی ئەوەی لە داهێنان و نوێبوونەوە بوەستن، تەنیا کاری ئەوان لەبری بەرەوپێشچوون لە ژەنین و ئاواز، دژایەتیی یەکدی بکەن. بۆیە ئیسحاق موسڵی لای خەلیفە هاڕوونە ڕەشید قسەی خراپ لەسەر زریابی زێدە بەهرەداری بێتاوان و بێگوناه دەکات، لە ئەنجامدا هەر بە خۆی دەیڕەنجێنێت و وڵاتبەدەری دەکات.

لێ زریابی زۆرزان لە هونەری ئەتەکێت و خواردن، زریابی بلیمەت لە موزیك، زریابی بۆ موزیك خوڵقاو، وەکو هونەرمەندێکی ڕەسەن، هەموو خەمی ئەو عوودەکەی و ئاوازەکانی بوو، کۆڵی نەدا و هەر هێندەی سەقامگیر بوو، ژێی پێنجەمی بۆ عوودەکەی دانا و زمانێکی نوێی بە ئامێری عوود بەخشی. نەك هەر ئەمە، بەڵکو بە دامەزرێنەری یەکەمین قوتابخانەی موزیك دادەنرێت، ئەودەمی لە بەغدای (یەکەمین جار دوورخراوگە و دواتر نیشتمانی ئەویان) دوورخستەوە، لە قورتوبەی ئیسپانیا دایمەزراند. جگە لەوەی ژیاری ئیسلام و ڕۆژهەڵاتی گواستەوە ئەندەلوس و لەوێشەوە ئەوروپا و جیهان.

“هەڵبەت لە خاکی ئەندەلوس و بە دیارکراوی لە کۆشکی میردا دوور نەبووم لە ئیرەییبەرانەوە.

ئەوە سونەتی گەردوونیی پەروەردگارە لە خوڵقاندنمان.

تەمام بن عەلقەمە و عەبدولمەلیك بن حەبیب ئەلسەلمی و… و… زۆری تر، هەیانبوو بە ئاشکرا ناحەز و هەیشبوو لە دڵی خۆیدا دەیشاردەوە.

باسی هەموویان ناکەم، بەڵکو ئەوەیان هەڵدەبژێرم لە خۆیان پتر دوژمنایەتیی کردم و ئیرەیی پێ بردم. گەورەترین ئیرەییبەر لە کۆشکی میردا شاعیرێکی شکۆدار بوو هێنراوەی شیرنی دەگوت، نازانم چۆن شیرنی و ناسکی و ئیرەیی و کینە لە دڵی شاعیردا جێیان دەبێتەوە!”

زریابی بە ڕەچەڵەك کورد مێژووی ئیسلام ستەمی لێ کردووە، لە ڕێی مێژووی ڕۆژئاواوە پتر ئاوڕی لێ دراوەتەوە وەك لە ڕۆژهەڵات، لەوێ ناسرا و زیاتر سوودیان لە ئەزموونە دەوڵەمەندەکەی وەرگرت.

مخابن، داهێنەران لە هەر کوێیەك بووبن، لە هەر ڕۆژگارێکدا ژیابن، ئاسوودەییان بە خۆوە نەبینیوە و ئیرەیی هاوپیشەکانیان هەمبەر داهێنانەکانیان ئازاری داون و

لێنەگەڕاون ئاسوودەبن. تاکو ئەو ڕادەیەی هەندێك جار ئیرەیی سەری داهێنەری خواردووە و توانا و کاراکتەری سەرکەوتووی تیرۆر کراوە و زریاب ئاسا بەم ڕۆژگارەوە بەدەم ئازاری پێکانی تیری ئیرەییەوە تلاوەتەوە.

....

1. مەقبول موسا ئەلعەلەوی، لەدایکبووی ساڵی 1968ـە. ساڵی 1992 لە زانکۆی ئومولقورا لە مەککە بەکالۆریۆسی لە پەروەردەی هونەریی تەواو کردووە. پاشان لە پەروەردە بە مامۆستای نیگارکێشی و کاری هونەریی دامەزرا. یەکەمین ڕۆمانی ساڵی 2010 بە ناوی "ئاژاوەی جدە" بڵاوکردەوە، بەو ڕۆمانە ساڵی 2011 خەڵاتی جیهانیی ڕۆمانی عەرەبیی بەدەستهێنا.
ئەم ڕۆمانانەی بە چاپ گەیاندوون: زریاب، ڕەوەندە بچووکەکە، نەخشەی شارە فریودەرەکان، سەفەربەلك، ساڵانی خۆشەویستی و گوناه، شەبەنگی حەلاج، گوڵەکانی ڤان کوخ.
هەروەها ئەم کۆمەڵە چیرۆکانەشی بڵاوبوونەتەوە: خانەدان، کچانی دنیای خوارەوە، قیتی، پیاوێکی بەدناو.
2. ڕۆمانی زریاب لە ناوەندی ڕۆشنبیریی ڕەهەند لە ئابی 2020 بڵاوبووەوە.

شێوەی وەرگێڕان … موحەممەد گوڵانیی

لە کوردستان و لەماوەی کەمتر لە سێ مانگ دا، کتێبەکەی (جۆن بۆڵتن: ژووری ڕووداوەکان) ڕاوێژکاری پێشووی ئاسایشی نەتەوەیی ئەمەریکا لەلایەن سێ وەرگێڕ یان سێ گروپ لە وەرگێڕان بۆ زمانی کوردی وەرگێڕدراوە، هەڵبەتە جێگەی دەستخۆشییە، بەڵام لە ڕەخنەگرتنێکی بەویژدانانە بۆ ئەم پرۆسەی وەرگێڕانی یەک کتێب لەلایەن سێ دامەزراوە یان دەزگای چاپ و پەخش دەربازی نابێت.

لەسەرەتادا؛ دەمەوێت ئەوە بڵێم: هەر کەسێک و دامەزراوەیەک ئازادە چ کارێک بکات و چۆن بیر دەکاتەوە و چ نووسینێک لە زمانەکانی تر وەردەگێڕێ..؟ بەتایبەتی لە وەرگێڕانی یەک کتێب بۆ دوو تا سێ جار لەلایەن سێ دامەزراوەی جیاوە.

بەڵام بۆ ئەم بارودۆخەی ئێمەی کورد قسەی جیاوازتری دەوێت و هەڵیشدەگرێت لەسەری بوەستین، بۆیە ئەم زیانانەی هەیە.

یەکەم: بەهەدەرانی کات.

دووەم: بەهەدەرانی سەرمایە(پارە).

سێیەم: بەهەدەردانی توانست و توانای وەرگێڕان.

چوارەم: هەڵاوساندنی بازاڕ بە یەک کتێب لەلای سێ وەرگێڕی جیاواز یان سێ گروپ لە وەرگێڕانی ئازیز.

بۆیە دەکرا ئەم هەمو توانستە بۆ کتێبی زانستی یان لێکۆڵینەوەی جددی لە زمانەکانی تر خرابایە مەیدانی کارکردنەوە، باشتر جێگەی دەگرت، وا باشترە دامەزراوەکانی چاپ و پەخشکردن پەیوەندییەکی دەستانەیان هەبێت، کاری جددی و هاوبەش بکەن.

بۆ زانیاری خوێنەران؛ هەر ئەم کتێبەی جۆن بۆڵتن لە وڵاتی لوبنان بۆ سەر زمانی عەرەبی وەرگێڕدراوە بۆ ٢٢ دەوڵەتی عەرەبی و ئەوانەی بە عەرەبی دەخوێننەوە، لەلایەن (شركة المطبوعات للتوزيع و النشر).

تا ئێستا ئەمەیە، جا دواتر نازانم چ دامەزراوەیەکی تر بۆ زمانی عەرەبی وەریدەگێڕێ، بەڵام دامەزراوەی المطبوعات لەناوی جیهانی عەرەب دا، جێگەیەکی سەنگین و دیاری هەیە بە ڕووماڵکردن و بڵاوکردنەوەی کتێب لە جیهانی عەرەب دا زۆر بەهێزە، قازانجێکی زۆر دەکات.

بەڵام براینە ئەم سێ کتێبە کە بۆ زمانی کوردی کرمانجی ناوەڕاست وەرگێڕدراوە، تەنها لە شارەکانی: هەولێر، سلێمانی، هەڵەبجە، کەلار، سۆران، ڕانییە و بەشێک لە بادینان دەخوێندرێتەوە، ئەگەریش

ڕێگەی پێ بدرێت بۆ خۆرهەڵاتی کوردستان بنێردرێت ئەوا لە شارەکانی: مەهاباد، سنە، سەقز، مەریوان دەخوێندرێتەوە.

وا باش بو ئەم کتێبە وەرگێڕدرابا بۆ سێ دیالێکتی سەرەکی لەناو کورد دا، کە زۆرترین سوود و دەنگدانەوەی دەبو، ئەو دەزگایانەی بەم کارەش هەستاون سوودمەندی سەرمایەی زیاتر دەبون.

یەکەم: بۆ کرمانجی ناوەڕاست.

دووەم: بۆ کرمانجی ژووروو بەپیتی لاتینی یان عەرەبی.

سێییەم: بۆ زازاکی یان لوڕی.

بەڵام گرنگە ئەمە لەلایەن وەزارەتی ڕۆشنبیری بکرێتە مەرجی پێشوەختە بۆ دەزگاکانی چاپ و پەخش، کە وەرگێڕانی یەک کتێب لەلایەن چەندین دامەزراوەی چاپ و پەخش قەدەغە نییە، بەڵام هەر یەکێکیان بۆ دیالێکتێک وەربگێڕێت و پاڵپشتی مادی و مەعنەویان بکات..

ئەمەش چەند سوودێکی هەیە:

یەکەم: زمانی کوردی بەهێزتر دەکات و خوێنەری زیاتر دەبن.

دووەم: سەرمایە لە پارچەکانی تری کوردستان بەگەڕ دەخرێ لە ڕووی مرۆییی(وەرگێڕەکان) و هەمیش لەڕووی ماددی و قازانج بۆ دامەزراوەکانی چاپ و پەخش زیاتر دەبێت نەک کەمتر.

س□یی□م: کتێبی کوردی بەو واقیعەی هەیە کە بەسەر کوردستان دا فەرزکراوە، خوێنەری زۆر کەمە، بەڵام ئەگەر کتێبێک بەسێ دیالێکت بێت یان وەربگێڕدرێت خوێنەری زیاتر دەبێت.

چوارەم: کتێبی کوردی لە قەیرانی کەمی خوێنەر رزگاری دەبێت.

پێنجەم: ئێمە میللەتێکی پەنچا ملیۆنین، توخوا شەرم نییە، تیراژی کتێبەکانمان ٥٠٠-١٠٠٠ دانە بێت، ئەویش هەمو نافرۆشێت و وەرگێڕ و نووسەرەکانمان لە هەژارترین نووسەران و وەرگێڕەکانی دونیان.

ل□ بەرئەوەی کتێب لەهەر پارچەیەکی کوردستان بە یەک دیالێکت چاپ و بڵاودەکرێتەوە.

ئەگەر بۆ سێ دیالێکتی سەرەکی بێت بازاڕگەرێکی باشی ه□ بێت، نوسەر و وەرگێڕەکان باشتر داهێنان دەکەن و سەرمایەکی باشیان دەبێت، ژیانێکی شایستەیان دەبێت.

لەکۆتایشدا من لەم شەڕی وەرگێڕانە زەرەرمەندبوم، ئەو کتێبەی کە لە شاری سلێمانی چاپ کرا، لەڕووی چاپ و کوالێتی کە بەرهەمی خۆماڵییە زۆر چاک و نایابە دەستخۆشی لەخاوەنی چاپخانەکە دەکەم، بەڵام زمانی وەرگێڕان و دارشتنەوەی لە ڕووی زمانەوانی زۆر رەکیک و خراپە، بەداخەوە کەوەک سەبقی تەرجەمەکردن هەڵڵایەکی گەورەی نایەوە، پاش ئەوەی دوو بەشم لێی خوێندەوە کتێبەکەم بەلاوە نا و لێیگەڕام، چونکە بەڕاستی خوڵقی خوێندنەوەی تێکدام..!

منیش ١٠،٠٠٠ هەزارەکەم لێ ڕۆیشت..! نازانم قانونێک هەیە بۆ

پارێزگاریکردن لە مافی خوێنەر وەک قانونەکانی مافی بەکاربەر و نەخۆش..

بەخوای گەورەتان دەسپێرم و بەهیوای کاری ناوازەتر.

ئەردۆغان تاوانبار دەکرێت بە کوشتنی ئەفسەرێکی باڵای تورکیا □ □استی □سو□□ …!

ئەفسەرێکی خانەنشینکراوی تورک بەشێوەیەکی گوماناوی دەنێرێتە لیبیا، هەر لەوێش دەکوژرێت، بەڵام حکومەتی تورکیا و دەزگای هەواڵگریەکەی – میت – نایانەوێت کوژرانەکەی ئاشکرا بکەن، کەچی کۆمەڵێک ڕۆژنامەنوسی بوێری تورکیا ئەمە ئاشکرا دەکەن، و وێنە و ناسنامەی ئەم ئەفسەرە لە تۆڕە کۆمەڵایەتیەکان ب□□او دەکەنەوە، حکومەت و ئەردۆغانیش بە ئەنقەست بەکوشتدانی ئەم ئەفسەرە تاوانبار دەکەن، چونکە ئەم ئەفسەرە باڵایەی تورکیا ئاگاداری سەرلەبەری پەیوەندی نێوان ئەردۆغان و گروپە تیڕۆریستیەکانی وەکو داعش و گروپە جیهادیەکان بووە، زۆر دژایەی ئەم کارەی کردووە، و بەکارێکی هەڵەی زانیوە، ئیتر بۆیە دەزگای هەواڵگری و ئەردۆغان ناردوویانەتە لیبیا، و لەوێ کوژراوە، تاکو ڕۆژێک لە ڕۆژان ئەم پەیوەندیە ئاشکرا نەکات . ئەمە لە کاتێکدایە کە ڕاگەیاندکار و ڕۆژنامەوانان لە تورکیا ڕووبەڕووی گرتن و ئەشکەنجەدان دەبنەوە، ئازادی ڕادەربڕین و ڕۆژنامەگەری لەم وو□□اتەدا کەوتۆتە ژێر فشارێکی زۆرەوە، تازەترین سزا کە ڕووبەڕووی کۆمەڵێک لە ڕۆژنامەنوسان بۆتەوە، دزەپێکردنی کوشتنی ئەو ئەفسەرە خانەنشینکراوە باڵایەی تورکیایە لە لیبیا، کە دەزگای هەواڵگری تورکی – میت – نەیدەویست کوژرانی ئەم ئەفسەر ڕابگەیەنێت و دەیشاردەدوە، هەر لەبەر ئەمە هەواڵگری تورکی پێی وایە ئەم بەڵگانەی ئەو ڕۆژنامەنوسان□ ب□ناویان کردۆتەوە مەترسی دروست دەکەن لەسەر ئاسایشی نەتەوەیی تورکی. داواکاری گشتی تورکیا داوا دەکات سزای ٨ ساڵ بۆ ١٩ ساڵ بەسەر ٧ ڕۆژنامەنوس و کارمەندێکی شارەوانی – مانیسا – کە تاوانبار کراون بەم دزەپێکردنی زانیار□،

بسەپێنرێت. ڕۆژنامەنوسەکان بریتین لە :- هۆلیا کلینیت، باریش بەهلیڤان، مورات ئەگیرەڵ، باریش تێرک ئۆغلۆ، ئایدن کەیسیر، فەرحات جیلیک، ئێرک ئەکاریر، هەروەها کارمەندی شارەوانی ئیرین ئەکنجی. شایانی باسە سوپای تورکیا و حکومەتەکەی کوژرانی عەمیدی خانەنشینکراوی تورکی – ئۆکان ئەڵتینای – کە خەڵکی هەرێمی ڕۆژئاوای تورکیا – مانیسا – یە دەشاردەوە، و ئم ئەفسەرە خانەنشیکراوە کەمتر لە ساڵێکە بەشێوەیەکی کتوپڕ بانگ کراوەتەوە بۆ خزمەتی سەربازی، و نێردراوە بۆ هاوکاری حکومەتی – سەڕاج – لە لیبیا، بەگوێرەی سایتی – نۆردیک مۆنیتەر – ی سویدی تورکیا بۆیە ئەم ئەفسەرە باڵایەی بانهێشت کردۆتەوە تاکو لە پڕۆسەیەکی پیلان بۆ داڕێژراو لەناو ببرێت، چونکە ئەم ئەفسەرە ئاگاداری هەموو نهێنیەکانی حکومەتی تورکیا بووە لەگەڵ گروپە جیهادی و تیرۆریستیەکان بە تایبەتی داعش، بەگوێرەی ئەو سایتە ئەم ئەفسەرە ناکۆکیەکی زۆری لەگەڵ دەزگای هەواڵگری تورکی هەبووە لە دژی گروپە تیرۆریستیەکان. ئەم ئەفسەرە لەناو کەشتی گواستنەوەی چەکی تورکی بۆ لیبیا لەگەڵ دوو سەرباز تر کوژراوە، لە بەندەری – تەڕابلوس – ی لیبی، بە هۆی پێکدادانی نێوان هێزەکانی خەلیفە – حەفتەر – لەگەڵ سوپای – سەڕاج – کە تورکیا پشتیوانی دەکات. ئەوەی گومانی کوشتنەکەی زیاتر کردووە ئەوەیە ئەم ئەفسەرە باڵایەی دەزگای هەواڵگری تورکی خانەنشین کراوە، و دواتر بانگ کراوەتەوە، هەروەها گومانەکەی تر ئەوەیە کە بۆچی لەسەر هەواڵی کوشتنی ئەم ئەفسەرە بۆ ئەو هەموو ڕۆژنامەنوسانە دادگایی دەکرێن ؟؟؟

گلێنە وەریوەکانی ئەستێرەکان … کاوە عوسمان عومەر

گلێنە وەریوەکانی ئەستێرەکان
لە گۆمی مەنگی خەوێک، مەلێک..
لە ژێر ئەستێرە ڕژانا، گەڕیدەیەک..
دوو کاغەزی نەنوسراوی…
نێو باهۆزی سەفەرە ،،،
لە نێوان ڕێگای هات و

نەهاتا،،،
یادی تنۆکە وشەکان،،،
پ□یقی گوڵە هەڵالەیەک…
بۆ پەپولەیەکی سەرهەڵگرتوو،،
وەک بەلەمی تەرەی ئۆقیانووس، لەدەست ئەچن،،
غوربەتە، ناهێڵی…
پیاوێک لە سەراب،،
لە پنتی ڕێی ڕۆژێکا ئۆقرە گرێ
……………………………
دڵ ژێی چڕاوی گیتاری پایزە،،،
ئەفسووس ، مرواریە درەوشاوەکانی…
چاوی ئەو، تاڤگەی ڵێڵ بووی…
کات بردنی،،،
خوڕەی جێ،
کە بیر لە تولەڕێی خەیاڵا کەنەفتە،،،
کە شوێنەکانیش…
سەری خۆیان هەڵئەگرن،،
پەنجەکانی کاتە، لەسەر تەمی پەنجەرەیەک…
باوەشی بۆ هاتنی ئافرەتێک،،
لە کانی هەڵقوڵاو ،،
بە جوانی و سیحری هەردە جاران ،
گەڕاوەیەک لە سەراب و زوقم،،
سەرسام بە نەمانی دارستانە…
ئەرخەوانی و پەمەیەکانی دوێنێکانی شار، ،،
تریفەی مانگ، لە نیوە شەوێکی سەر تەماوی ..
وون، داسی تەنیایی، شەنی..
هەنگاوە کانی هێدی هێدی..
کرد، تاگەیشتەوە بەردەم دەرگای..
بە ئازاری …
ئەبەدی شیعر.

وێنەکە کارێکی هونەری فۆتۆگرافەری ئ□□□مانی
(Dorothe – DarkmoonArt_De)
بە سوپاسەوە لە پەیجی فەرمی خۆی وەرگیراوە.

ڕۆمانی بەڕێگاوێ نووسینی دڵشاد کاوانی ئێستا لەم ناونیشانانە دەست دەکەوێت

هەولێر
کوشکی میدیا (بهجت) بةرامبةر داون تاون
کۆشکی جێگر بەرامبەر داون تاون
کوشکی باغی شار پارکی شار تەنیشت
سەعاتە گەورەکەی ناو بازاڕ
کوشکی سیروان تةنیش جاخانةی مجکو
کۆشکی هەولێر (عبدالکريم) کۆتری سلام
کتێبخانەی دیدار بازاڕی ڕۆشنبیری
کتێبخانەی سۆران بازاڕی ڕۆشنبیری
کتێبخانەی کاک شێخ پشت پارێزگا
کتێبخانەی ئەمازەن ڕێگای کەرکوک
کتێبخانەی محوی بازاڕی ڕۆشنبیری
کتێبخانەی هەڤاڵ بووک بەرامبەر سوپەر مارکێتی ئایە نێوان 60
مەتری 40 م
دەرەوی شار

قەزا وناحیەکانی هەولێر..
پەڕاوگەی دیاری لە شەقڵاوە
کتیبخانەی هاوژین لە هریر
کتیبخانةی مەخمەک لة سۆران
کتیبخانةی شیرکو لة رواندوز

ناوەندی سلێمانی..

ەکتێبخانەی سلێمانی سەروو چاخانەی شەعب
کتێبخانەی ڕەهەند جادەی مەولەوی
کۆشکی سەرا بەردەرکی سەرا
کتێبفرۆشی کۆژین بەردەرکی سەرا

‎کۆشکی ڕێبین بەردەرکی سەرا
‎کۆشکی مەلا محسین تەنیشت ڕەشە مۆڵ
کۆشکی سەرچنار ناو بازاڕی سەرچنار
کتێبخانەی ڕۆمان تەلاری سیروانی نوێ
کتێبخانەی وشە جادەی مەولەوی

قەزاو ناحیەکانی سلێمانی …

‎ڕانیە – کتێبخانەی ئەحمەد کۆیی
‎قەڵادزێ – کتێبخانەی ژین
‎چوارقوڕنە- کتێبخانەی ڕەهەند
‎کۆیە- کتێبخانەی هەژار
‎کۆیە – کتێبخانەی دیاری
‎چەمچەماڵ – چاپەمەنی و پەڕاوگەی تنۆک
‎دەربەندیخان- کتێبخانەی ڕەسەن
‎کەلار – کتێبخانەی شێروانە
‎کەلار – کتێبخانەی شار
‎پارێزگای هەڵەبجە
‎هەڵەبجەی شەهید – کتێبخانەی هەژار موکریانی
‎هەڵەبجەی شەهید – پەراوگەی شادی
‎سەید صادق – کتێبخای بێخود

‎کەرکوک…

‎ناوەندی ڕۆشنبیری و هونەری دیالۆگ جادەی کۆماری

دهۆک …

کتێبخانەی نۆرسین

گەیاندن هەیە بۆ هەو لێر و ناو شاری سلێمانی.

خوان و سفرەکەی نێچیرڤان بارزانی و هاتنی کازمی … ئەحمەد رەجەب

لە جیهانی ئەمرۆدا خەڵك بە دوای زانست و تەکنولۆجیا دەگەرێت وهەوڵ دەدەن بۆ دۆزینەوەی رێگە چارەیەك بۆ پرس و گرفتەکانی رۆژو هاوڵاتیانی باشوری کوردستان بە دوای دۆزینەوەی چارەسەرییەك دەگەرێن بۆ پاراستنی ژینگەی کوردستان و بارودۆخی سیاسی و کۆمەڵایەتی و دۆزینەوەی چارسەری گونجاو بۆ نەهێشتنی برسێتی و بەرەنگاربوونەوەی هەموو جۆرە دزی و گەندەڵییەك لە هەموو بوارەکانی دامودەزگاو دامەزراوەکانی سەرۆکایەتی هەرێم و پەرلەمان و حکومەت.
چەندین جارە هوشیارزێباری ئەندامی مەکتبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان باس لە تام و خۆشی و دەوڵەمەند بوونی خوان و سفرەی نێچیرڤان بارزانیەو ئاواتەخوازە هەموو جارێك لەو تام وخۆشییە بێ بەش نەکرێت و، هەروا شاهو ئەمین بێژەری تەلەفزیۆنەکەی نێچیرڤان بارزانی بەناو روداو بە دەنگێکی زۆر بەرز باس لەو نازو نیعمەتەو خوان و سفرەی رازاوەی نێچیرڤان بارزانی دەکات.
لە ئایاری ساڵی 2003 من و دوو هاورێم { عەدنان ئەحمەدو فەرهاد فرانك} لە کافتریاکەی کاك عابدین لە شارەکەمان دانیشتبووین و، لە پر کاك فەرهاد پرسیاری کردو وتی : ئایا ئەو ژنە کە جانتایەکی بە پشتی بەستووە دەناسن؟ وتمان بەڵێ ئەوە ئەنا لیندە وەزیری دەرەوی سویدە، { تەنها خۆی بوو بەبێ پاسەوان و حمایە} چوو پەرداخێك قاوەو پارچە کێکێکی بچکۆلەی کری ولە نزیکمانەوە دانیشتوو لە پاش پشوودانێکی کورت هەڵساو وەك سەرکردەیەکی حزبی سۆشیال دیموکرات بەشداریکرد لە ئاهەنگی رۆژی کرێکارانی جیهان و وتارێکی بۆ جەماوەرە فراوانەکەی حزبی سۆسیال دیموکراتەکان و چەپەکان پێشکەش کردوو، لە کۆتاییدا روویکردە ویستگەی شەمەندەفەرو وەك چۆن بە شەمەندەفەر هات بەو شێوەیەش گەرایەوەو، (جێیداخە‌ لە سێپتەمبەری هەمان ساڵ لەلایەن دەستێکی چەپەڵەوە ئەو ژنە تێکۆشەرا تیرۆر کرا).
دیارە خوان و سفرەی نێچیرڤان بارزانی خۆشە و ئەی بۆنا ؟ : هەنگوینی رەسەنی خۆماڵی و ماست وپەنیرو گوێزو و هەموو شیرەمەنییەکانی ئاڵتون سای تورکی ونانی گەرم و شتی تریش مەگەر تەنها هوشیارو شاهو بزانن ئەو شتانە چۆن ئامادە دەکرێن و کێ

ئامادەیان دەكات.
لە سایەی نێچیرڤان بارزانی و حكومەتەكەی مەسروری ئامۆزای و چاكوازییەكەی خەڵك توشی هەژاری و برسێتی بووەتەوەو ڕۆژ لە دوای ڕۆژ هەرێمی كوردستان روو لە خراپە دەكات و دوور نییە بە هۆی سیاسەتی هەڵە و دزینی ماڵ و سامان و قوتی خەڵك و یارمەتی دەستی دەرەكی هەرێمی كوردستان لەناو ببەن.
هاتنی مستەفا كازمی بۆ نانخواردن و خوان و سفرەی رازاوە نییە بەڵكو بۆ جوڵاندنی دوسیە شاراوەكانی نەوت و غازو و دەستدرێژی توركیاو ئێرانە لە گەڵ پرسی دەروازە سنوورییەكان و دزیی و قاچاغچێتی و فرۆكەخانەكان و گواستنەوەی شتومەكی بەرپرسانی باڵاو، باسكردنی موجەی فەرمانبەرو مامۆستایان و دانانی هێزی سوور بۆ ئەو كەسانەی یارمەتی دەستی دەركی دەدەن بۆ داگیركردنی خاكی كوردستان كە سەرجەم بەرپرسان كە تا دوێنی بە عێراقیان دەوت دراوسێ ، لەمڕۆدا دەڵێن كوردستان بەشێكە لە عیراق و شانازی بە عێراقی بوونی خۆمان دەكەین و، لیرەوە موزایەدەی حزبی كۆتایی پێدێت و حزبی گەورە رۆڵی دەمرێت و، ئەم هاتنەی كازمییە ئەو بەرپرسانەی كە خۆیان لە ترسی كۆرۆنا حەشاردابوو ناچاركرد بجوڵێن و، كازمی لەماوەیەكی كورتدا وەك سەرۆك وەزیرانی عێراق توانی سەردانی دهوك و هەولێرو سلێمانی و هەڵەبجەو و زاخۆ وباشماخ بكات بەڵام بەرپرسانی هەرێم وحكومەت نەیانتوانیوە ئەو كارە بكەن.
خەڵك داوای مافی خۆیان دەكەن و موچەكانیان دەبرن و، ئێوەش بە خوان و سفرەو تەلاری مۆرگەپان سەرقاڵن !.
دەربارەی شاند ناردن و ڕێكەوتن لە نێوان هەرێم و عێراقبێسوودە چونكە هەرێم بەبێ رەزامەندی خەڵكی كوردستان وحكومەتی ناوەندی نەوتی بۆ ماوەی ـــ 50 ـــ ساڵ داوە بە توركیاو، لە ماوەی هەشت نۆ ساڵە شاند ناردنەو بەبێ ئەنجام و شتی زەق درۆی بەرپرسانە ، تا ئێوە حكومەت و هەرێم بەرێوە ببەن خەڵك هەست بە ئاسوودەی ناكات.
11/9/2020